

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

Institute of Standards and Industrial Research of Iran

استاندارد ملی ایران

۱۵۰۴۸

چاپ اول

ISIRI

15048

1st. Edition

مداخلات پرستاری -

کمک به مددجو / بیمار در پوشیدن کفش های

محافظ - آئین کار

**Nursing Intervention –
Assist patient / client in applying protective
shoes(cradle boot) –
Code of practice**

ICS : 11.020

به نام خدا

آشنایی با مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان مؤسسه* صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذیصلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شود که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که مؤسسه استاندارد تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱ کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و / یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. مؤسسه می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سا زمانها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، مؤسسه استاندارد این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آنها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این مؤسسه است.

* مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران

- 1- International organization for Standardization
- 2 - International Electro technical Commission
- 3- International Organization for Legal Metrology (Organization International de Metrology Legal)
- 4 - Contact point
- 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

« مداخلات پرستاری – کمک به مددجو / بیمار در پوشیدن کفش های محافظ – آئین کار »

رئیس:

میرزا بیگی ، غضنفر
(کارشناس ارشد کارآفرینی)

سمت و/ یا نمایندگی

رئیس کل سازمان نظام پرستاری ایران

دبیر:

سالمی ، صدیقه
(کارشناس ارشد آموزش پرستاری)

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران
معاون فنی سازمان نظام پرستاری ایران

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

بیاتی، زهرا
(کارشناس پرستاری)

سوپروایزر آموزشی بیمارستان خاتم الانبیا

بکوبی ، زهره
(کارشناس پرستاری)

سوپروایزر آموزشی بیمارستان امام حسین

پروین ، لیلی
(کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

جعفری ، یعقوب
(کارشناس ارشد بیهوشی)

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان

رضوی ، مریم
(کارشناس پرستاری)

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

ریانی ، مسعود
(دکترای پرستاری)

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

شمسی ، شمس الدین
(کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه)

هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری

مصطفوی، اشرف
(کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه)

معاون فرهنگی سازمان نظام پرستاری

نجاتیان، احمد
(کارشناس ارشد آموزش بهداشت)

پیش گفتار

استاندارد " مداخلات پرستاری - کمک به مددجو / بیمار در پوشیدن کفش های محافظ - آئین کار " که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط به موجب بند ۵ ماده ۳ قانون سازمان نظام پرستاری مصوب ۸۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی توسط سازمان نظام پرستاری تهیه و تدوین شده و درسی و نهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۸۹/۱۱/۱۰ مورد تصویب قرار گرفته است ، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع ، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود ، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت . بنابراین ، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد . منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

- ۱ - بلک و هوکس . پرستاری داخلی و جراحی . ترجمه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ۱۳۸۵. تهران جامعه نگر ، سالمی .
- ۲ - سازمان نظام پرستاری . استاندارد های خدمات پرستاری . تهران .. ۱۳۸۵
- ۳ - شمس ، شمس الدین . مارکانی ، عبدالله . آشنائی با حرفه پرستاری . انتشارات مهرا میرالمومنین . ۱۳۸۴ .
- ۴ - اولریچ ، مراقبت های پرستاری اولریچ . اعضای علمی دانشگاه پرستاری مامائی شهید بهشتی . ۱۳۸۴
- 5 - Smeltzer, Suzanne C. Hinkle, Janice L. Brunner and Suddarth Textbook of Medical – Surgical Nursing . 11th Edition, Philadelphia: Lippincott Co., 2010
- 6 - Judith Schilling. *Nursing Procedures*. Fifth Edition. 2009
- 7 - Karen, Holland. *Mini Encyclopaedia of nursing*. 2005
- 8 - Linda Q. Thede. *Informatics and nursing*. Second Edition. 2003
- 9 - Dorland, William. *Dorland Medical Dictionary*. 25th ed. 2003

مداخلات پرستاری - کمک به مددجو / بیمار در پوشیدن کفش های محافظ - آئین کار

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد ، شناسایی و اجرای اصول کلی مداخلات پرستاری در کمک به مددجو / بیمار در پوشیدن کفش های محافظ برای مددجویان / بیماران که دارای کاهش حس ، حرکت یا هوشیاری می باشند به منظور پیشگیری از افتادگی پا و جراحی پوست ، تصحیح وضعیت نامناسب ، محافظت از پاها و نمایش طرح گام به گام این خدمت به منظور بهبود کیفیت کار ، پیشگیری از خطاهای احتمالی و همچنین امکان اجرای یکسان خدمات می باشد .

این استاندارد برای موارد زیر کاربرد دارد :

الف- در کلیه بخش های اورژانس ، عمومی و تخصصی در صورت نیاز به این خدمت برای ارائه مراقبت های پرستاری یکسان و روشن .

ب- در مراجع قضائی به منظور سندی قیاسی برای بررسی کیفیت اقدامات انجام شده .

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن ها ارجاع داده شده است . بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود .

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد ، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست . در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن ها ارجاع داده شده است ، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آن مورد نظر است .

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد استاندارد الزامی است :

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲، مداخلات پرستاری-گزارش نویسی - آیین کار

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۴، مداخلات پرستاری- استفاده از بالش دورکننده - آیین کار

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد ، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود :

۱-۳

پرستار

فردی که موفق به کسب دانشنامه کارشناسی در رشته پرستاری گردیده است .

۲-۳

کمک پرستار

فردی دیپلمه که طی یک دوره آموزشی مرتبط ، آموزش های لازم در زمینه انجام اموری از قبیل اجرای دستورات بهداشتی و درمانی و کمک به پرستاران و بهیاران را فرا گرفته و تحت نظارت کلی این خدمات را در بیمارستان جهت مددجویان / بیماران ارائه می دهد .

۳-۳

مددجو/ بیمار

شخصی که برای دریافت خدمات درمانی به یکی از مراکز بهداشتی /درمانی مراجعه می کند .

۴-۳

بهیار

این رشته دربرگیرنده طبقات مشاغلی است که متصدیان آن ها تحت نظارت کلی در یک واحد بهداشتی و درمانی در فعالیت های پرستاری همکاری داشته و همچنین ممکن است در زایمان های طبیعی زنان باردار کمک نموده و از مادران و نوزادان مراقبت نمایند .

۵-۳

لیگامان

بافت های لیفی مانند از بافت های پیوندی که استخوان ها و تاندون ها را به هم متصل می کنند .

۶-۳

رول دست

پارچه ای لوله شده به شکل استوانه که در دست مددجو / بیمار برای حفظ حالت طبیعی دست قرار می گیرد .

شکل ۱- رول دست

۷-۳

رول تروکانتر

پارچه هایی که به صورت تاشده لوله کرده در محل تروکانتر استخوان ران قرار می گیرد . این وسیله از چرخش پاها در بیماران / مددجویانی که در وضعیت پشت قرار گرفته اند ، جلوگیری می کند .

۸-۳

کفش های محافظ

این کفش ها پاها را در وضعیت مناسب دورسی فلکسیون (چرخیدن پا به عقب) قرار می دهند . این کفش ها از پلاستیک سفت و یا مواد الاستیک سنگین تشکیل شده و پاها را در وضعیت مناسب قرار می دهند .

شکل ۲ - کفش محافظ

۹-۳

بالش دور کننده (سه گوش)

بالشی به شکل مثلث که از مواد پلاستیکی سنگین ساخته شده است و جهت قرار دادن پاها در وضعیت دور از هم در بیمارانی که تحت عمل تعویض مفصل ران قرار گرفته اند ، استفاده می شود .

۱۰-۳

افتادگی پا

افتادگی پا یک انقباض شایع و ناتوان کننده است و زمانی که اتفاق می افتد کف پا به طور دائمی به صورت خم شده ثابت می ماند . حرکت دادن پا در این حالت دشوار است ، زیرا مددجو قادر نیست پا را به عقب خم کند . مددجوی مبتلا به افتادگی پا در بلند کردن انگشتان از روی زمین ناتوان می شود .

۱۱-۳

هوشیاری

توانایی پاسخگویی به تحریکات خارجی در یافتی توسط حواس پنج گانه .

۱۲-۳

حس

هر فرآیند فیزیکی که به وسیله آن محرک ها دریافت می شوند و به صورت یک تکانه جهت تفسیر شدن به مغز هدایت می گردد .

۴ اهداف مداخله ای

۱-۴ پیشگیری از افتادگی پا و جراحی پوست در بیمارانی که کاهش حس ، حرکت یا هوشیاری دارند.

۲-۴ تصحیح وضعیت نامناسب .

۳-۴ محافظت از پاها .

۵ حداقل وسایل مورد نیاز

۱-۵ کفش های محافظ .

۶ روش انجام کار

- ۱-۶ بررسی دستور پزشک .
- ۲-۶ انتخاب اندازه مناسب کفش برای بیمار / مددجو .
- ۳-۶ توضیح روش کار به بیمار / مددجو .
- ۴-۶ باز کردن شکاف صفحه ی فوقانی کفش .
- ۵-۶ گذاشتن پای بیمار / مددجو در کفش .
- ۶-۶ محکم کردن بندهای پا و ساق .

یادآوری- وقتی که بیمار / مددجو به مدت طولانی در بستر استراحت کند ، جهت تصحیح وضعیت بیمار / مددجو و کمک به پیشگیری از مشکلاتی که معمولاً به وجود می آید ، وسایل مختلفی استفاده می شود . این وسایل شامل کفش های محافظ ، بالش های دور کننده یا محافظ ، رول های تروکانتر و رول های دست می باشند . بعضی از این وسایل در بیمارانی که کاهش حس ، حرکت یا هوشیاری دارند ، مورد استفاده قرار می گیرند .

۷-۶ استفاده از یک بالش جهت حمایت پاها از خم شدگی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۴ .

۸-۶ قرار دادن یک پا روی پای دیگر در صورت لزوم .

۹-۶ قرار دادن بیمار / مددجو در وضعیت مناسب جهت پیشگیری از وارد آمدن فشار روی لیگامان ها و برجستگی های استخوان .

۱۰-۶ ثبت کلیه اطلاعات و یافته ها مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲ شامل :

- الف - نوع کفشی انتخابی و پایی که تحت درمان قرار گرفته است .
- ب - مشکلات احتمالی و اقداماتی که در جهت رفع آن انجام شده است .
- پ - زمان و تاریخ شروع استفاده از کفش .
- ت - نحوه ارزیابی و زمان آن .

۷ شرایط انجام کار

- ۱-۷ آماده کردن کفش .
- ۲-۷ رعایت دقت در انجام کار و حفظ نکات ایمنی .

۸ شرایط ارائه دهنده خدمت

این فرایند کار توسط پرستار ، بهیار و با همکاری کمک پرستار در کلیه بخش های عمومی و تخصصی جهت مددجو / بیمار ارائه می شود .

پیوست الف

(الزامی)

حقوق مدد جو / بیمار

الف-۱ مددجو/ بیمار حق دارد در اسرع وقت درمان و مراقبت مطلوب ، مؤثر و همراه با احترام کامل را بدون توجه به عوامل نژادی فرهنگی و مذهبی از گروه درمان انتظار داشته باشد .

الف-۲ مددجو/ بیمار حق دارد در خصوص مراحل تشخیص ، درمان و سیر پیشرفت بیماری خود اطلاعات ضروری را شخصاً و یا در صورت تمایل از طریق یکی از وابستگان از پزشک معالج درخواست نماید به طوری که در فوریت‌های پزشکی این امر نباید منجر به تأخیر در ادامه درمان یا تهدید جانی مددجو/ بیمار گردد .

الف-۳ مددجو / بیمار حق دارد جهت حفظ حریم شخصی خود از محرمانه ماندن محتوای پرونده پزشکی ، نتایج معاینات و مشاوره‌های بالینی جز در مواردی که براساس وظایف قانونی از گروه معالج استعلام صورت می‌گیرد اطمینان حاصل نماید .

الف-۴ مددجو/ بیمار حق دارد قبل از معاینات و اجرای درمان اطلاعات ضروری در خصوص عوارض احتمالی و یا کاربرد سایر روش‌ها را در حد درک خود از پزشک معالج دریافت و در انتخاب شیوه نهایی درمان مشارکت نماید .

الف-۵ مددجو/ بیمار حق دارد در صورت تمایل شخصی و عدم تهدید سلامتی آحاد جامعه طبق موازین قانونی رضایت شخصی خود از خاتمه درمان را اعلام و یا به دیگر مراکز درمانی مراجعه نماید .

الف-۶ مددجو/ بیمار حق دارد از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد لذا حضور بالینی افرادی که مستقیماً در روند درمان شرکت ندارند موقوف به کسب اجازه مددجو/ بیمار خواهد بود.

الف-۷ مددجو/ بیمار حق دارد با کسب اطلاع کامل از نوع فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی بیمارستان که بر روند سلامتی و درمان او مؤثرند تمایل و رضایت شخصی خود به مشارکت درمانی را اعلام و یا در مراحل مختلف پژوهش از ادامه همکاری خودداری نماید .